

TIPS VOOR BEGELEIDERS

EEN TALIGE BEGELEIDERSHOUDING

**Talendiversiteit én oefenkansen Nederlands
in de vrije tijd voor kinderen.**

JOUW ROL ALS BEGELEIDER IS CRUCIAAL!

Tijdens vrijetijdsactiviteiten voor kinderen hoor je verschillende talen. Kinderen spelen vaak in hun moedertaal. Dit is een deel van hun identiteit. Bestraf het gebruik ervan niet, maak van het Nederlands een leuke speeltaal. De vrije tijd is ideaal om Nederlands bij kinderen en jongeren uit te breiden en te oefenen.

Je rol als begeleider is cruciaal. Creëer een veilig klimaat en zorg voor een positieve sfeer. Kinderen die zich goed voelen, benutten meer spreekkansen.

Doe zelf mee, enthousiasmeer en stimuleer!

Met deze tips maak je van elke vrijetijdsactiviteit een kwalitatieve oefenkans Nederlands.

TIPS VOOR

**een goede en duidelijke
speluitleg**

**een hele dag aandacht
voor taal**

**omgaan met andere
talen**

Een goede en duidelijke speluitleg

NEEM EEN VLOTTE START

- Zorg voor een **rustige omgeving** zodat kinderen je speluitleg goed kunnen volgen. Laat kinderen even zitten, zo luisteren ze vaak aandachtiger.
- Neem de kinderen mee in het spel door er een **context of verhaal** aan te koppelen. Zeker bij kleuters werkt dit.
- Plaats je **op ooghoogte** van de kinderen. Zo trek je hun aandacht

ZORG VOOR VISUELE ONDERSTEUNING

- Gebruik tijdens je uitleg materialen die aan bod komen tijdens de activiteit en **wijs voorwerpen aan**.
- Gebruik **gebaren** die je uitleg ondersteunen.
- **Doe het voor**. Je kan ook kinderen vragen om een opdracht voor te doen.

TEST OF ZE JE UITLEG BEGREPEN HEBBEN

- **Stel open vragen**. Zo ga je na of kinderen je uitleg begrijpen. Vraag niet: 'Is het voor iedereen duidelijk?' Als een kind 'ja' antwoordt, weet je het nog niet zeker.

Voorbeelden:

- 'Wat moet je doen als je alle balletjes gevonden hebt?'
- 'Wanneer heb je gewonnen?'
- 'Wanneer moet je beginnen te lopen?'

Een hele dag aandacht voor taal

BIED EEN VERZORGDE EN RIJKE TAAL AAN

- **Spreek langzaam en articuleer goed.**
Gebruik **eenvoudige woorden en zinnen.**
- **Leg iets met andere woorden uit** als een kind je niet begrijpt. Synoniemen of transparante woorden (woorden herleidbaar uit een andere taal) kunnen helpen. Bijvoorbeeld: participeren i.p.v. deelnemen.
- Eenvoudige woorden en zinnen gebruiken **betekent niet** dat je zo weinig mogelijk taal gebruikt. Integendeel!
Ga in interactie met de kinderen, ook op vrije momenten. Bied zelf veel Nederlands aan. Kinderen pikken veel en spontaan (onbewust) taal op.

GA IN INTERACTIE EN CREËER SPREEKKANSEN

- Stel zo veel mogelijk **open vragen.**
- **Stel één vraag per keer** en heb oog voor kinderen die stiller zijn. Niet alle kinderen hebben evenveel spreekdurf.
- **Heb geduld.** Neem het gesprek niet onmiddellijk zelf in handen na een vraag waarop niet snel een antwoord komt.
- **Laat** kinderen die Nederlands leren soms **even zoeken** naar woorden of zinnen.

ZORG VOOR INTERACTIE TIJDENS JE ACTIVITEIT

- Speel je in groepen of teams? **Zorg voor kleine heterogene groepen** (met een mix van moedertalen én taalniveaus Nederlands).

Voorbeelden:

- Tijdens knutselactiviteiten kan je oog hebben voor maximale interactie door kleine(re) groepjes te vormen.
- Plaats verschillende tafelblokken i.p.v. één grote tafel zodat kinderen met elkaar kunnen praten.

Omgaan met andere talen

NL

BUIG HET GESPREK SPONTAAN OM

- Spreken kinderen onderling een andere taal? Spreek ze daar niet rechtstreeks op aan. Buig het gesprek **spontaan** om naar het Nederlands door mee in interactie te gaan.

HOU ZELF VAST AAN HET NEDERLANDS

- Schakel niet over naar een andere taal. Als een kind je echt niet begrijpt, vertaal dan **individueel** (niet voor de hele groep). **Sluit af** door het nog eens in het Nederlands te herhalen.

Uitzondering

- Een kind in gevaar (pijn, angst...) kan je 1 op 1 aanspreken in de moedertaal als je die beheerst. Zo troost je het kind en zorg je voor een veilig klimaat.

CORRIGEER OP EEN POSITIEVE MANIER

Maakt een kind fouten in het Nederlands?

- **Blijf enthousiast!** Het is positief dat kinderen Nederlands durven te praten.
- Zeg niet dat het fout is maar **corrigeer op een positieve manier** door met de juiste woorden te antwoorden of te reageren.

Voorbeelden:

- 'Hoeveel punt is gewonnen?'
- 'Wie 5 punten heeft, is de winnaar.'
- 'Wil jij ook een pomme?'
- 'Ja hoor, geef mij maar een appel.'

